

Патријарх Порфирије: Када се љубав даје - љубав се умножава



Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 17. децембра 2023. године на светој Литургији у цркви Светог архангела Гаврила у Београду

У име Оца и Сина и Светога Духа. Браћо и сестре, вера је стуб и утврђење истине, вера је начин живота и начин постојања нас хришћана и то је једини исправан могући контекст живота човека. Вера није тек рационално уверење о томе да постоји негде у космосу нека виша сила која управља и води свет, а нарочито то није сила која хоће по сваку цену да ми људи будемо њој покорни, да слепо испуњавамо све оно што та сила од нас тражи како бисмо онда заслужили њено милосрђе. Вера, наравно, није ни однос у којем се тргује, у смислу да ми знајући шта су правила вере, који је закон Јеванђеља, испуњавамо то што се од нас тражи зато што онда очекујемо адекватну, одговарајућу награду и плату за то што смо учинили. Вера све то није, иако свако од нас пролази и те стадијуме, те степене односа са Богом. Хвала Богу, ми знамо да је вера много шире и много више од рационалног и логичког

закључивања о томе да постоји свемоћна и свезнајућа сила која води свет, да логиком вођени морамо закључити да постоји неки почетни узрок, нешто што је све покренуло. Све то може бити садржај и саставни део нашег односа са Богом, међутим знамо да је вера много шире и много више од тога.

Вера је однос, живи однос са Богом који подразумева наше поверење у Бога и наше поверавање Богу, наше препуштање вољи Божјој не из страха, не из користољубља, него из љубави. Тамо где је љубав одсутно је користољубље, а љубав је, како каже апостол Павле, оно што изгони страх из нас, страх који нас често паралише, веже и чини нас да смо потпуно неактивни или, пак, чини нас да учинимо погрешне ствари, да чинимо грех. Вера је поверење у Бога, поверење у Њега као љубав, поверење у Онога који из љубави управља светом и из љубави призива свет из небића у биће, нас ствара по својој слици и прилици и позива нас у заједницу љубави са собом. Љубав подразумева прихватање сваког од нас онаквим каквим он јесте под условом да у себи носимо смирење, односно свест о томе да нисмо непогрешиви, да нисмо бољи него што јесмо. Љубав подразумева одсуство сваке врсте самољубља и гордости.

Дакле, Бог грли сваког од нас у свом наручју, у свом загрљају, а у том загрљају лепоту и радост осећа онај који чезне за Богом и који има у својој души смирење, скромност, који се не преузноси, који не презире другога, који се труди да у свакоме препозна свог ближењег. Нарочито наша вера садржи у себи славословље, слављење тог Бога љубави и благарност и благодаренење за све оно што нам шаље чак и онда када у датом тренутку то ми не разумемо.

Данас смо чули причу из Јеванђеља по Луки у којој се, по ко зна који пут, описује како Господ исцељује оне које му се обраћају са вером. У причи су представљена десеторица губавих које је Господ, због тога што су му се обратили молећи за помоћ, исцелио. И онда се десило оно што неретко одликује сваког од нас, оно са чим се и суочавамо у својим свакодневним животима, у нашим међусобним односима. Дешава се да нам неко учини доброту, а да ми брзо на то заборавимо и не само да му не кажемо хвала него штавише неретко постајемо његови непријатељи. Народ каже да када нам неко чини лоше мора бити да сте му учинили некад нешто добро. То се неретко дешава. То важи и за нас. Дакле, постоји тај закон и правило одсуства благодарности и захвалности у нашим међусобним односима, а готово по правилу то се дешава у нашем односу са Богом. Када бисмо имали духовне очи отворене, ми бисмо препознавали свакодневно присуство Божје

у нашим животима, шта све Господ за нас чини и којим путевима између разних Сцила и Харибди нас води ка сигурној луци. Зато је важно да сваки наш дан почиње благодарењем Богу, славословљем Бога, да нам се тако дан завршава и да васпитавамо и учимо своје биће да буде благодарно на свему што долази од Бога, а рекох, чак и онда када не разумемо и не видимо Божје деловање у нашем животу у датом тренутку или не разумемо оно што је непријатно у нашим животима.

У овој јеванђељској причи видели смо још и истину да Бог не гледа на спољашње амблеме и етикете, на спољашње позиције у друштву или на то колико неко има имања, него гледа на срце, гледа има ли ту оног најважнијег – има ли вере у нашем срцу. У овој причи где су десеторица исцељених, деветорица су остали неми на милосрђе Божје, а један се вратио и захвалио и славио Бога. Он није био припадник изабраног народа који је имао истинску, исправну веру. Он је био Самарјанин, а чланови изабраног народа до те мере су презирали припаднике самарјанског народа да нису чак ни у њихова насеља улазили и предвиђали су казну за оне који опште са Самарјанима. И ево, онај који се, споља посматрано, не моли Богу на истински и исправан начин и формално, он има чисту веру и чисто срце. Има веру која је била предуслов промене у његовом животу, предуслов унутрашње промене која је довела и до спољашње промене. Има веру која је била простор на којој се настанила благодат Божја и која га је исцељујући унутра исцелила и споља. Он је био губав као и остали, али када је дошао да заблагодари Богу, Господ му рекао: Нисам те ја исцелио, благодат моја те исцелила, вера твоја те је спасила. Вера је та која чини чуда, а не обрнуто. Чудо не производи веру. Бог је изван и изнад логике, изван и изнад рационалног. Зато не постоји ниједан логички разлог, ниједан интелектуалистички разлог којим неко може убедити некога у то да Бог постоји уколико тај нема унутарњи искорак ка Богу. Вера је синоним љубави. Вера је ствар нашег односа и наше отворености ка Богу. Када бисмо љубав анализирали логичким аргументима, она би била потпуно нелогична, јер се логика заснива на економији како објаснити жртву онога који воли и верује, а да он заузврат не добија ништа. Штавише, формално споља посматрано може бити да губи, али управо љубав када се даје, када се распиње, она се умножава, она добија.

Зато, браћо и сестре, и ми по угледу на овог Самарјанина да не посматрамо једни друге на основу тога ко хоће да се прикаже да је молитвенији, да више пости, да је бољи духовно од других, него да и сами изнутра будемо смирени и да гледамо на срце и на душу, на унутарње вапаје распећа и потребе нашег ближњег како бисмо онда увек били спремни да једни другима благодаримо

на љубави, али изнад свега да благодаримо Богу и славимо Њега, Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светог Духа сада и увек и у векове векова. Амин!

spc.rs